

Nilfioden, 60 Mil Syd for Cairo, Onsdag, 13. Febr. 1861.

Min kjære, elskede Fader!

Du kan ikke tro, hvad det er for en forunderlig Følelse for mig nu snart i tre Maaneder Intet at have hørt fra Dig eller fra Eder derhjemme, thi siden hint tidt omtalte Brev af 28. Nov. har jeg intet seet — hvad kan der ikke være sket i den Tid! For et Par Uger siden traf jeg en Franskmand her paa Nilen, der fortalte mig, at han i de sidste [s. 148](#) Aviser havde læst, at Krigen var udbrudt mellem Danmark og Tyskland. »Er den virkelig udbrudt?« spurgte jeg forskrækket — »Qui, c'est à dire à peu près«, var Svaret — »naa, ikke Andet! ja vi har i de sidste ti Aar à peu pres havt Krig med Preussen«, — dog hvem kan vide, naar det à peu pres bliver til Virkelighed!

Nilrejsen har havt sine store Glæder, som ogsaa sine Ubehageligheder. Til de sidste regner jeg, at vi vare næppe komne ud fra Cairo, førend vi bleve overfaldne af den ægyptiske Vinter, der mældte sig i Skikkelse af en heftig Storm fra Syd, der tvang os til i tre Dage at ligge stille paa den samme Plet foran en lille arabisk Landsby, hvor der ikke fattedes meget i, at jeg var død af Kedsomhed. Thi oppe i Land fygede Stormen, saa at jeg skyndsomst søgte ind i Baaden, og ude i Baaden trak det ind i Kahytten, saa jeg atter søgte op i Land; dertil var Kulden saa stærk, som jeg aldrig havde ventet at træffe den i Ægypten, men saa hørte Stormen heldigvis op. — Et andet Uheld var, at Nordmanden, Consul Ring (med hvem vi rejse alene, thi Englænderne bleve tilbage i Cairo) forstaaer sig bedre paa Søvæsen og Madvæsen end vore Arabere. Følgelig laae han i evig Strid med Captainen og Kokken, men da han er meget hidsig og ikke er det arabiske Sprog mægtig, saa gik jeg i stadig Frygt for en eller anden Ulykke. Saaledes hændtes det en af de første Dage, da Schmidt var gaaet i Land, og jeg sad ovenpaa Kahytten i behagelige Drømmerier, at jeg pludselig blev udreven [s. 149](#) af disse ved et heftigt Skænderi inde i Kahytten og et tungt Fald. Jeg ned ad Trappen og saae Nordmanden ude af sig selv af Raseri kaste Captainen paa Døren og raabe: »Jeg skal lære din uforskammede Slyngel at trække mig i Skæget!« Ved Folkenes Hjælp fik jeg nu at vide, at Captainen forat stille Nordmanden tilfreds og bevidne ham sin Højagtelse havde taget ham i Skæget, hvilket hos Araberne er en meget stor Hædersbevisning, men Nordmanden havde forstaaet Sagen uret, og jeg maatte tænke paa Holbergs Oldfux, der giver et Ørefigen forat betegne: »ærbødigste Tjener!«^{*)} — Schmidt vil endogsaa vide, at nede i Nubien bor nogle Negerstammer, der betegne deres Højagtelse ved at spytte den Fremmede i Ansigtet — men saa langt komme vi heldigvis ikke ned.

Nordmanden er i det Hele overordentlig activ; han fik mig til at staae og tappe Vin af paa Cairos Gader, men da han ogsaa vilde have mig til at hakke Petersilie og skrabe Gulerødder, saa gjorde jeg Oprør (da vi havde en Kok med os til at besørge dette Arbejde), og der udbrød formelig Krig imellem os, i hvilken der tilfaldt Schmidt den vanskelige Opgave at holde med begge Parter. Imidlertid kunde vi ikke udholde ret længe at se surt til hinanden — Nordmanden lagde noget Baand paa sin altfor store Virksomhed, og for da atter at føje ham paatog jeg mig af egen Drift at rense noget Smør en Dag, hvorover han blev saa glad, at han [s. 150](#) glemte alt sit gamle Nag, og vi bleve gode Venner som forhen.

Herlige Morgenlandskaber har jeg set — naar jeg kommer udaf min Køje om Morgenens og ser udover den spejlklare Flod, da maa jeg altid tænke paa Dig, thi jeg ved, hvilken Pris Du sætter paa en frisk og straalende Sommermorgen. Og her er en paradisisk Ro og

Fred udbredt over Alt, Solstraalerne falde saa lifligt hen over de unge Palmetræer, og dertil den store herlige Flod og Ørkenens Bjerge i det Fjerne — ja vel maa jeg da udbyde:

Bryde min Sjæl i Beundring ud!
Love, prise og takke den Gud!

Og aldrig kan jeg se disse Hjorde af Kameler og Æsler, uden at jeg maa tænke paa Abraham:

Rig paa Kameler, Æsler og Faar,
det var den Herre med Ære!

Endnu have vi intet set af Rejsens egentlige Maal, nemlig de gamle Kongeborge og Templer, thi vi benytte enhver Smule god Vind til at naa opad Nilen — hjemad kunne vi nemlig altid gaa med Strømmen. — Varmen har i de sidste Dage begyndt at genere os: den er som den stærkeste Sommervarme hos os — og værre bliver det nok siden.

Schmidt har paa hele denne Rejse viist en fast utrolig Selvopofrelse og Hengivenhed — om ham kan jeg rigtignok sige: »jeg er kommet efter, han [s. 151](#) ejer skjulte Kræfter«. En bedre Rejsefælle kunde jeg vel næppe have fundet herovre.

Onsdag 20. Febr. Kl. 3.

Vi sejle nu mellem de Kyster, hvor fordem det »hundredportede Theben« hævede sine stolte Paladser — nu er her Øde og Tomhed. — Heden er trykkende. — Vi gaa imidlertid ikke i Land, men søge lige ned til Assuan for at benytte den Smule Nordenvind, som Vorherre endnu vil sende os, og da drive tilbage, naar Sydvindene begynde, og da først beseer Ruinerne. Hernede gaae Indbyggerne omtrent i samme Dragt som den, Fader Adam gik i før Syndefaldet.

Vi ere endnu stedse i Færd med at seile opad Floden (idag er det 4 Uger, siden vi forlod Cairo). — Igaar gjorde vi Holdt i Esneh, hvor Skibsmandskabet skulde bage Brød, og besaa der en herlig Tempelhal. Den har tidligere været begravet under Støv og Jord, men paa et Besøg 1842 lod Muhamed Ali den grave ud. Det er imidlertid kun Forhallen, der sees, det egentlig Tempel er begravet af Jord, og Araberne have bygget deres Huse ovenover, saa det er umuligt at trænge derind. Men denne Forhal er noget af det mest Storartede, jeg endnu har set. Vel er den fra en seen Tid, fra Ptolomæernes og den romerske Keisertid, men den er holdt i gammel ægyptisk Stil, der her imidlertid er sammenblandet med den græske. Saavel Vægge som Søjler ere dækkede med Rækker af Hieroglypher, [s. 152](#) saa at de danner som en stor Bog huggen i Sten. Men Indholdet er ikke synderlig interessant, thi det er lutter Datums Angivelser — som hele Ægyptens gamle Historie i mange Henseender synes mig at ligne et stort Regnestykke. Men storartet er det Indtryk, som Bygningerne afgive, langt større end vore moderne Bygninger, hvor herlige disse end kunne være, thi disse sidste kunne ikke virke saa grandios og ærefrygtsbydende, fordi de mangler den høje Alder og det dybe Fald — thi falden Storhed vækker underlige Toner i Sjælen, og jeg maa da tænke paa Novalis' Ord:

»O einsam steht und tiefbetrübt,
Wer heiss und stark die Vorzeit liebt.«

Den 26nde Febr.

Idag var det Moders Fødselsdag — den har jeg fejret med at være i Nubien: ak ja, hvad mon hun vilde sige, om hun levede og hørte, at en af hendes Sønner havde været i Nubien. — Nu vende vi da atter Skibet mod Nord. — Jeg har været i Syene, den sydligste Grænsestad i Romerriget, hvortil Juvenal blev forvist formedelst sin altfor store Vittighed. Jeg har været paa Nuøerne Philæ og Elephantine, hvis Navne staa som en dunkel Barndomserindring fra min Geographi. — Paa Philæ findes betydelige Levninger af Ibistemplet, rigtignok fra en seen Tid, men de tjene dog til at give en klar Forestilling om den ægyptiske Tempelbygning, der er [s. 153](#) saa hel forskellig fra den græske. Øen Philæ selv danner et af de skønneste Landskabsbilleder, som man kan tænke sig. — Jeg talte forøvrigt der med en tysk Missionær, der fortalte mig, at Triester Havn er spærret — saa er det vel Grunden til, at jeg ingen Breve faaer.

D. 27. Febr. Aften. — Idag har vi besøgt Templet i Ombos, der ogsaa er fra Ptolomæernes Tid — en Del er bortreven af Floden, en anden er tildækket af Ørkensand, men hvad der staa tilbage, er dog endnu herligt at skue. Imorgen skulle vi bese Gravene og Stenbruddene ved Silsileh, dernæst Templet ved Edfu, saa Gravene ved El Kab, og dernæst gaae vi til Theben, hvor vi tilbringe ti Dage for ret at betragte alle Mærkelighederne der.

Fredag 1. Marts. — Jeg har idag besøgt Templet i Edfu; det største og herligste af hvad jeg endnu har seet. — Studiet af Architektur er forøvrigt et godt Studium for en Æstetiker; det er som en stor Billedbog, hvori Kunstens Love ere fremstillede.